

Satiksmes ministrija

Vadlīnijas drošības un kvalitātes prasību noteikšanai pašvaldību skolēnu pārvadājumu iepirkumos

Obligātās prasības skolēnu pārvadāšanai

- **M1, M2, M3 kategorijas transportlīdzekļi**
- **Aprīkoti ar videonovērošanas sistēmu**
- **Visas sēdvietas aprīkotas ar drošības jostām**
- **Pirmsskolas bērnu pārvadājumiem – bērnu sēdekļi**
- **Nodrošināta vieta un atstarojoša veste skolēnu pavadonim**
- **Jāizstrādā drošības un uzvedības noteikumi**

Izstrādāja Satiksmes ministrija

Rīga, 2026

Saturs

Saturs	2
Ievads	3
Iepirkumu tehniskajās specifikācijās iekļaujamās prasības skolēnu pārvadājumiem	4
1. Transportlīdzekļu atbilstība un ietilpība	4
2. Drošības jostas	5
3. Bērnu sēdekļi un pārvadāšanas drošības aprīkojums bērniem	6
4. Skolēnu pavadonā nodrošināšana	7
5. Atstarojoša (augstas redzamības) veste pavadonim	8
6. Transportlīdzekļa aprīkojums ar videonovērošanas sistēmu	9
7. Drošības un uzvedības noteikumi.....	9
Normatīvo aktu izvērtējums	11
Būtiskākais, kas jāņem vērā, sagatavojot iepirkuma dokumentāciju	11

Ievads

Pašvaldību skolēnu pārvadājumu organizēšana Latvijā var atšķirties, jo saistībā ar plānotajām izmaiņām izglītības iestāžu tīklā un gaidāmajām reformām dažādās pašvaldībās var mainīties skolēnu pārvadājumu apjoms un to organizēšanas vajadzības.

Atsevišķās pašvaldībās skolēnu pārvadājumi tiek organizēti tikai skolēniem, citviet – tikai pirmsskolas vecuma bērniem vai sākumskolas skolēniem, savukārt daudzos gadījumos vienā transportlīdzeklī tiek pārvadāti dažādu vecumu grupu bērni.

Pašvaldībām ir būtiska loma bērnu drošības nodrošināšanā skolēnu pārvadājumu laikā, jo tieši pārvadājumu organizēšanas kārtība, izmantoto transportlīdzekļu tehniskais aprīkojums un drošības prasību ievērošana tieši ietekmē bērnu drošību.

Ņemot vērā Valsts kontroles 2026. gadā publicētajā lietderības revīzijā "Vai pašvaldību elektroautobusu pasākums īstenots lietderīgi?"¹ iekļautos secinājumus par to, ka pašvaldību īstenotajos skolēnu pārvadāšanai paredzētajos transportlīdzekļu iepirkumos konstatējami būtiski plānošanas, prasību definēšanas un izmantošanas efektivitātes trūkumi, tostarp nepietiekama vienotu kritēriju piemērošana un nepilnīga risku izvērtēšana, Satiksmes ministrija ir izstrādājusi vadlīnijas drošības un kvalitātes prasību noteikšanai pašvaldību skolēnu pārvadājumu iepirkumos, kurās paredzēts noteikt vienotus principus skolēnu pārvadājumu organizēšanai, lai nodrošinātu bērnu drošību, skolēnu pārvadājumu kvalitāti un atbilstību normatīvajām prasībām.

¹ Saite: <https://www.lrvk.gov.lv/lv/revizijas/revizijas/noslegtas-revizijas/vai-pasvaldibu-elektroautobusu-pasakums-istenots-lietderigi>

Iepirkumu tehniskajās specifikācijās iekļaujamās prasības skolēnu pārvadājumiem

1. Transportlīdzekļu atbilstība un ietilpība

Pašvaldībai, organizējot skolēnu pārvadājumus, jānodrošina, ka transportlīdzeklī netiek pārvadāts lielāks pasažieru skaits, nekā to pieļauj transportlīdzekļa tehniskā specifikācija un reģistrācijas dokumentos norādītais sēdvietu skaits. Plānojot maršrutus un izstrādājot iepirkuma prasības, ieteicams izvērtēt faktisko pārvadājamo skolēnu skaitu un paredzēt atbilstošas ietilpības transportlīdzekļus, tādējādi nodrošinot bērnu drošību un normatīvo aktu prasību ievērošanu.

Skolēnu pārvadājumos izmantojami **M1 (vieglie auto; sēdvietu skaits – līdz 9, ieskaitot vadītāju), M2 (autobusi vai mazie autobusi ar sēdvietu skaitu no 10 līdz 22) un M3 (no 23 sēdvietām) kategorijas transportlīdzekļi** atbilstoši pārvadājuma raksturam, skolēnu skaitam, maršruta garumam un ceļu infrastruktūrai.

Skolēnu pārvadājumiem prioritāri ieteicams izvēlēties M2 vai M3 kategorijas B klases vai M3 kategorijas III klases autobusus, kuros visi pasažieri tiek pārvadāti sēdvietās, tādējādi nodrošinot augstāku drošības līmeni un samazinot traumu risku ceļu satiksmes negadījumos.

Izvēloties transportlīdzekļus, ieteicams izvērtēt drošības aprīkojumu, tostarp drošības jostu nodrošinājumu, bērnu sēdeklišu un paliktņu izmantošanas iespējas, drošu iekāpšanu un izkāpšanu, bagāžas un inventāra pārvadāšanas iespējas, kā arī pieejamību bērniem ar funkcionāliem traucējumiem. Visos maršrutos nepieciešams nodrošināt sēdvietas ar drošības jostām visiem pasažieriem.

Šī prasība ir būtiska, jo tā tieši ietekmē bērnu drošību un palīdz novērst nopietnus riskus ceļu satiksmē. Transportlīdzekļa pārslogošana virs tehniski atļautā pasažieru skaita būtiski palielina traumu risku ceļu satiksmes negadījumā, jo netiek nodrošināta katram pasažierim paredzētā sēdvietā un drošības aprīkojums. Precīza maršrutu plānošana atbilstoši faktiskajam skolēnu skaitam ļauj nodrošināt, ka katram bērnam ir paredzēta droša sēdvietā un, ja attiecināms, stāvvietā, tādējādi novēršot situācijas, kur bērni tiek pārvadāti neatbilstošos vai nedrošos apstākļos.

Vienlaikus šādas prasības veicina normatīvo aktu ievērošanu un samazina gan juridiskos, gan drošības riskus pašvaldībai un pārvadātājam. Regulāra maršrutu noslodzes izvērtēšana un nepieciešamības gadījumā papildu reisu vai lielākas ietilpības transportlīdzekļu nodrošināšana ļauj pielāgot pārvadājumu

sistēmu faktiskajām vajadzībām un novērst pastāvīgu transportlīdzekļu pārslodzi, kā arī nodrošina, ka skolēnu pārvadājumi tiek organizēti droši, pārskatāmi un atbilstoši reālajai situācijai, būtiski samazinot riskus bērnu veselībai un dzīvībai.

Tāpat, lai netiktu pārtraukta skolēnu pārvadājumu pakalpojumu sniegšana, jāparedz transportlīdzekļu garantijas, apkopes un servisa nodrošinājums visā līguma izpildes laikā, tostarp jānodrošina aizvietojošs transportlīdzeklis gadījumos, kad piegādātais transportlīdzeklis atrodas remontā vai nav tehniskā kārtībā.

2. Drošības jostas

Skolēnu pārvadājumos var izmantot tikai transportlīdzekļus, kuriem visas sēdvietas ir aprīkotas ar drošības jostām, tādējādi nodrošinot vienlīdzīgu un augstu drošības līmeni visiem pārvadātajiem bērniem. Drošības jostu esamība uzskatāma par būtisku priekšnoteikumu transportlīdzekļa piemērotībai skolēnu pārvadājumiem.

Iepirkumu tehniskajās specifikācijās jāparedz prasību, ka skolēnu pārvadājumiem izmantojamajiem transportlīdzekļiem visām pasažieru sēdvietām jābūt aprīkotām ar drošības jostām neatkarīgi no transportlīdzekļa ražošanas gada vai ekspluatācijas ilguma. Šāda prasība veicina vienotu drošības standartu piemērošanu un samazina riskus, kas saistīti ar vecāka ražojuma transportlīdzekļu izmantošanu.

Pārvadātājam jānodrošina, ka transportlīdzeklī esošās drošības jostas ir tehniskā kārtībā, funkcionējošas un atbilstošas normatīvo aktu prasībām, kā arī jānodrošina iespēja visiem pasažieriem lietot drošības jostas visa brauciena laikā. Pirms brauciena uzsākšanas ieteicams pārliecināties, ka pasažieri ir informēti par pienākumu lietot drošības jostas.

Saskaņā ar Ceļu satiksmes noteikumu² 23. punktu pasažieriem, kuru sēdvietā aprīkota ar drošības jostu, braukšanas laikā jābūt piesprādzētiem. Savukārt Ceļu satiksmes noteikumu 25.4. punkts nosaka, ka transportlīdzekļa vadītājam, vadot transportlīdzekli, kura konstrukcijā paredzētas drošības jostas, ir pienākums ne tikai pašam lietot drošības jostu, bet arī nepārvadāt pasažierus, kuri nav piesprādzējušies. Minētā prasība attiecas uz visiem pasažieriem, kuru sēdvietas aprīkotas ar drošības jostām. Pasažieru informēšanai par drošības jostu lietošanu ieteicams izmantot starptautiski atpazīstamus simbolus:

² Saite uz Ceļu satiksmes noteikumiem: <https://likumi.lv/ta/id/274865-celu-satiksmes-noteikumi>

Iepirkumu tehniskajās specifikācijās jāparedz prasība, ka transportlīdzekļiem jābūt aprīkoti ar drošības jostām visās pasažieru sēdvietās atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Drošības jostu lietošana uzskatāma par būtisku pasākumu bērnu drošības nodrošināšanai ceļu satiksmē.

Drošības jostas ir viens no svarīgākajiem transportlīdzekļa drošības elementiem, jo tās būtiski samazina risku gūt smagas vai dzīvībai bīstamas traumas ceļu satiksmes negadījuma vai straujas bremzēšanas gadījumā. Tās notur pasažieri sēdvietā un novērš iespēju tikt izmestam no sēdekļa vai savainoties, atsitoties pret transportlīdzekļa konstrukciju vai citiem pasažieriem. Drošības jostas palīdz arī vienmērīgi sadalīt trieciena spēku pa cilvēka ķermeņa stiprākajām daļām, tādējādi samazinot galvas, kakla un iekšējo orgānu traumu risku. Tās ir īpaši nozīmīgas bērnu pārvadājumos, jo bērni ir fiziski ievainojamāki un mazāk spēj paši sevi pasargāt.

Papildus drošības aspektam drošības jostas veicina arī kārtību transportlīdzekļa salonā un samazina risku, ka pasažieri var novērst transportlīdzekļa vadītāja uzmanību. Kopumā drošības jostas ir viens no efektīvākajiem līdzekļiem, lai būtiski paaugstinātu pārvadājumu drošības līmeni. Līdz ar to iepirkumu tehniskajās specifikācijās obligāti jāparedz prasība, ka skolēnu pārvadājumos izmantotajiem transportlīdzekļiem jābūt aprīkoti ar drošības jostām visās sēdvietās, kā arī jānodrošina to tehniskā kārtība un obligāta lietošana pārvadājuma laikā, tādējādi garantējot bērnu drošību un samazinot traumu risku ceļu satiksmes negadījumos.

3. Bērnu sēdekļi un pārvadāšanas drošības aprīkojums bērniem

Organizējot pirmsskolas vecuma bērnu pārvadājumus, pašvaldībām ir īpaši būtiski nodrošināt atbilstošus drošības pasākumus, ņemot vērā bērnu vecumu, fizisko attīstību un paaugstināto ievainojamību ceļu satiksmē. Bērnu vecumam un izmēram neatbilstošu drošības līdzekļu izmantošana var būtiski palielināt traumu risku ceļu satiksmes negadījuma gadījumā, tādēļ bērnu sēdekļu un drošības aprīkojumu nodrošināšana uzskatāma par būtisku drošības prasību skolēnu pārvadājumos.

Iepirkumu tehniskajās specifikācijās jāparedz, ka:

- pirmsskolas vecuma bērnu pārvadājumos obligāti tiek nodrošināti bērnu sēdekļi vai citas bērnu ierobežotājsistēmas³, kas atbilst spēkā esošo normatīvo aktu prasībām;

³ Bērnu ierobežotājsistēmas ir visi transportlīdzeklī izmantotie drošības līdzekļi, kas paredzēti bērna fiksēšanai un aizsardzībai braukšanas laikā, lai samazinātu traumu risku pēkšņas bremzēšanas vai ceļu satiksmes negadījuma gadījumā.

- bērnu ierobežotājsistēmas ir piemērotas bērna vecumam, augumam un svaram, kā arī nodrošina drošu un stabilu bērna fiksāciju transportlīdzeklī visā brauciena laikā;
- bērnu sēdekļiem un citām ierobežotājsistēmām jābūt tehniskā kārtībā, sertificētām un lietošanai drošām, bez bojājumiem vai nolietojuma, kas varētu ietekmēt to drošības funkcijas;
- transportlīdzekļiem jābūt tehniski un konstruktīvi piemērotiem bērnu sēdekļu drošai un stabilai uzstādīšanai, nodrošinot to pareizu nostiprināšanu atbilstoši ražotāja norādījumiem;
- pārvadātājam jānodrošina bērnu ierobežotājsistēmu pareiza uzstādīšana un lietošana pirms brauciena uzsākšanas, kā arī jāseko to lietošanai pārvadājuma laikā, ja tas ir praktiski iespējams.

Papildus ieteicams paredzēt, ka gadījumos, kad vienā transportlīdzeklī tiek pārvadāti dažāda vecuma bērni, īpaša uzmanība jāpievērš atbilstošu ierobežotājsistēmu kombinācijai un individuālai pielāgošanai, lai nodrošinātu visu bērnu drošību neatkarīgi no vecuma.

Transportlīdzeklī jābūt paredzētai arī drošai un atbilstoši nostiprināmai uzglabāšanas vietai bērnu sēdekļiem un citam bērnu pārvadāšanai paredzētam drošības aprīkojumam, lai nodrošinātu, ka tas pārvadājuma laikā nerada risku pasažieriem.

Ja skolēnu pārvadājumos netiek izmantoti bērnu sēdekļi vai citi bērnu drošības palīgīdzekļi, būtiski palielinās bērnu traumu risks, īpaši ceļu satiksmes negadījuma vai straujas transportlīdzekļa bremzēšanas gadījumā. Mazāka izmēra bērni bez atbilstošas fiksācijas var tikt nepietiekami noturēti ar standarta drošības jostu vai vispār nebūt pietiekami aizsargāti, kas var radīt nopietnas galvas, kakla un iekšējo orgānu traumas pat pie salīdzinoši nelielas ietekmes.

Bērns bez atbilstošas fiksācijas var pārvietoties pa transportlīdzekļa salonu, radot risku gan sev, gan citiem pasažieriem. Īpaši augsts risks ir pirmsskolas vecuma bērniem, kuru fiziskā attīstība un ķermeņa uzbūve padara viņus daudz ievainojamākus ceļu satiksmē. Kopumā bērnu sēdekļu un citu ierobežotājsistēmu neizmantošana būtiski samazina bērnu drošības līmeni un palielina smagu vai dzīvībai bīstamu traumu risku ceļu satiksmes negadījumos.

4. Skolēnu pavadoņa nodrošināšana

Pašvaldībām, organizējot skolēnu pārvadājumus, rūpīgi jāizvērtē nepieciešamību nodrošināt pavadoņus transportlīdzekļos, ņemot vērā pārvadājamo bērnu vecumu, maršruta specifiku, ilgumu, noslogotību un potenciālos drošības riskus. **Skolēnu pavadoņa klātbūtne ir būtisks papildu drošības elements, īpaši situācijās, kad bērni paši vēl nespēj pilnībā patstāvīgi ievērot drošības un uzvedības noteikumus.** Īpaša uzmanība

pievēršama maršrutiem, kuros tiek pārvadāti pirmsskolas vecuma bērni, bērni līdz septiņu gadu vecumam, dažādu vecuma grupu bērni vienā transportlīdzeklī, kā arī bērni maršrutos ar paaugstinātu satiksmes intensitāti, sarežģītu infrastruktūru vai citiem paaugstinātiem drošības riskiem.

Tādējādi pašvaldībām ir arī jāparedz skaidri nosacījumi par skolēnu pavadonu nodrošināšanu, tostarp konkrētus gadījumus un maršrutus, kuros pavadona nodrošināšana ir obligāta prasība, pavadona pienākumus, tiesības un atbildību skolēnu pārvadājumu laikā, kārtību, kādā tiek nodrošināta pavadona klātbūtne (piemēram, pārvadātāja pienākums vai pašvaldības noteikta kārtība), kā arī prasību nodrošināt pavadonu sākotnējo un regulāru instruktāžu par bērnu drošību, uzvedības kontroli un rīcību ārkārtas situācijās.

Pavadona pienākumos jāietver bērnu drošas iekāpšanas un izkāpšanas organizēšanu un uzraudzību pieturvietās, bērnu uzvedības un drošības noteikumu ievērošanas uzraudzību brauciena laikā, drošības jostu vai citu drošības līdzekļu lietošanas kontroli, atbalsta sniegšanu bērniem un transportlīdzekļa vadītājam ārkārtas situācijās, kā arī saziņas nodrošināšanu ar izglītības iestādi vai pašvaldību nepieciešamības gadījumā.

Šādas prasības palīdz nodrošināt vienotu pieeju pavadonu iesaistei un kopumā paaugstina skolēnu pārvadājumu drošības līmeni, jo skolēnu pavadona nodrošināšana būtiski uzlabo bērnu drošību un pārvadājumu organizāciju. Pavadona klātbūtne veicina drošāku uzvedību transportlīdzekļa salonā, samazina risku, ka bērni kustas vai traucē transportlīdzekļa vadītājam, kā arī sekmē drošības jostu vai citu drošības līdzekļu lietošanu.

Tāpat pavadonis būtiski uzlabo iekāpšanas un izkāpšanas procesu organizāciju, īpaši jaunākiem bērniem, nodrošinot kārtību pieturvietās un mazinot riskus, kas saistīti ar steigu vai neuzmanību ceļu satiksmē. Tas palīdz novērst situācijas, kurās bērni var nonākt bīstamās situācijās ceļa tuvumā. Papildus pavadona klātbūtne uzlabo rīcību ārkārtas situācijās, nodrošinot iespēju operatīvi reaģēt veselības problēmu, konfliktsituāciju vai citu neparedzētu apstākļu gadījumā, kā arī veicinot saziņu ar transportlīdzekļa vadītāju, izglītības iestādi vai vecākiem.

5. Atstarojoša (augstas redzamības) veste pavadonim

Lai uzlabotu skolēnu pārvadājumu drošību un bērnu redzamību ceļu satiksmē, pašvaldībai, organizējot skolēnu pārvadājumus, ir jāizvērtē vienotas pieejas ieviešana gan pavadonu, gan skolēnu atpazīstamībai un rīcībai iekāpšanas un izkāpšanas laikā.

Skolēnu pārvadājumu pavadoniem būtu obligāti jālieto augstas redzamības dzeltenas vai oranžas atstarojošas vestes, kas nodrošinātu

labāku redzamību ceļu satiksmē, īpaši situācijās, kad tiek organizēta bērnu iekāpšana vai izkāpšana no transportlīdzekļa.

Tāpat ieteicams veicināt arī skolēnu atstarojošo elementu vai vestu lietošanu, īpaši brīžos, kad viņi gatavojas iekāpšanai autobusā, izkāpj no tā vai pārvietojas no pieturvietas uz transportlīdzekli. Pavadonim, iespēju robežās, jānodrošina bērnu pavadīšana līdz drošai vietai, piemēram, skolas ieejai vai drošai pieturvietas zonai, tādējādi samazinot riskus, kas saistīti ar bērnu pārvietošanos ceļu satiksmes vidē.

Papildus būtu izvērtējama prasība uzlabot skolēnu pārvadājumu transportlīdzekļu redzamību un atpazīstamību, paredzot apstāšanās laikā izmantot oranžu mirgojošu bākuguni vai alternatīvu risinājumu – speciālu skolēnu pārvadājumu marķējumu ar mirgojošu gaismas signālu, ja tas tehniski ir iespējams.

Šāda principa ieviešana praksē uzlabotu skolēnu pārvadājumu drošību, jo tiktu stiprināta gan visu iesaistīto redzamība un atpazīstamība, gan arī nodrošināta mērķtiecīga un organizēta pavadoņu iesaiste bērnu pārvietošanās visos posmos.

6. Transportlīdzekļa aprīkojums ar videonovērošanas sistēmu

Organizējot skolēnu pārvadājumus, ieteicams izmantot transportlīdzekļus, kas ir aprīkoti ar videoreģistratoriem, nodrošinot nepārtrauktu vai ierakstu pēc nepieciešamības transportlīdzekļa priekšējā daļā, salonā un aizmugurējā daļā. Šāds aprīkojums ļauj vispusīgi fiksēt pārvadājuma norisi, tostarp ceļu satiksmes apstākļus transportlīdzekļa priekšpusē, pasažieru plūsmu un uzvedību salonā, kā arī situāciju transportlīdzekļa aizmugurē, kas ir būtiski iespējams sadursmju vai citu satiksmes notikumu gadījumos.

Videoreģistratoru izmantošana veicina skolēnu pārvadājumu drošības līmeņa paaugstināšanu, nodrošina objektīvu informāciju incidentu izmeklēšanai un palīdz preventīvi mazināt riskus, kas saistīti ar pasažieru drošību un disciplīnu pārvadājuma laikā. Vienlaikus šādu sistēmu izmantošana sekmē arī pārvadātāja atbildību un kvalitātes kontroli, kā arī var kalpot kā atbalsta instruments apmācību un iekšējās uzraudzības procesos.

Videonovērošanas sistēmu izmantošana veicama, ievērojot spēkā esošos personas datu aizsardzības normatīvos aktus, nodrošinot atbilstošu informēšanu par datu apstrādi un ierobežojot piekļuvi ierakstiem tikai pilnvarotām personām. Ja transportlīdzeklī tiek izmantota videonovērošanas sistēma, pasažieri un citas personas ir skaidri jāinformē par videonovērošanas veikšanu, piemēram, izvietojot transportlīdzeklī redzamu informatīvu uzlīmi vai paziņojumu.

7. Drošības un uzvedības noteikumi

**DROŠĪBAS UN UZVEDĪBAS NOTEIKUMI
SKOLĒNU PĀRVADĀJUMOS**

Pašvaldībām ieteicams izstrādāt vienotus skolēnu pārvadājumu drošības un uzvedības noteikumus, kas attiecas uz visiem skolēnu pārvadājumu maršrutiem un iesaistītajām pusēm. Šādu noteikumu mērķis ir nodrošināt vienotu pieeju drošības prasībām, veicināt skolēnu disciplīnu un uzvedības kultūru transportlīdzeklī, kā arī samazināt riskus, kas var rasties pārvadājuma laikā.

Drošības noteikumos ieteicams skaidri definēt prasības un rīcības principus, kas jāievēro gan skolēniem, gan pavadošajam personālam un transportlīdzekļa vadītājam. Tajos ietveramas prasības par drošu uzvedību pieturvietās, tostarp kārtību, kādā skolēni sagaida transportlīdzekli, iekāpj un izkāpj, kā arī nepieciešamību ievērot piesardzību ceļu satiksmes tuvumā. Tāpat noteikumos obligāti jāparedz drošības jostu lietošanas prasības, nosakot, ka tās jālieto visiem pasažieriem, ja transportlīdzeklis ar tām ir aprīkots. Vienlaikus jādefinē uzvedības noteikumi transportlīdzekļa salonā, tostarp prasība ievērot kārtību, netraucēt transportlīdzekļa vadītāju, saglabāt sēdvietu brauciena laikā un ievērot pavadāja vai vadītāja norādījumus.

Noteikumos ieteicams iekļaut arī aizliegumu pārvietoties transportlīdzekļa salonā braukšanas laikā, kā arī citus rīcības ierobežojumus, kas vērsti uz bērnu drošības nodrošināšanu un traumu risku samazināšanu. Papildus jāparedz skaidra rīcība ārkārtas situācijās, tostarp negadījuma, tehnisku problēmu vai veselības traucējumu gadījumā, nosakot atbildīgo personu rīcību un informēšanas kārtību.

Ieteicams nodrošināt, ka skolēni un viņu vecāki ar šiem noteikumiem tiek iepazīstināti mācību gada sākumā, kā arī atkārtoti nepieciešamības gadījumā, tādējādi veicinot izpratni par drošības prasībām un atbildīgu rīcību skolēnu pārvadājumu laikā.

Papildu informācija - normatīvo aktu izvērtējums

Šobrīd Ceļu satiksmes noteikumi skolēnu pārvadājumu drošības jomā ne vienmēr nodrošina pietiekamu aizsardzību visiem iesaistītajiem satiksmes dalībniekiem. Prasība samazināt ātrumu, tuvojoties apstājušajam skolēnu autobusam, praksē ne vienmēr tiek ievērota, un transportlīdzekļi nereti turpina kustību garām autobusam arī ar salīdzinoši lielu ātrumu gan ārpus apdzīvotām vietām, gan pilsētvidē. Tas nozīmē, ka bērni joprojām atrodas paaugstināta riska situācijās, jo satiksmes drošība šādos gadījumos nav pietiekami nodrošināta, kā arī faktiskā drošības situācija nav pietiekami kontrolēta un bērni joprojām atrodas paaugstināta riska apstākļos. Rezultātā veidojas vairāki būtiski riski, kā piemēram, bērni ir īpaši neaizsargāti, jo pat neliela neuzmanība var radīt ļoti smagas sekas, autobusu vadītāji ir situācijā, kurā viņi ir atbildīgi par drošību, bet viņiem nav iespēju piespiest citus transportlīdzekļus apstāties, savukārt vecākiem rodas pamatotas bažas par bērnu drošību ikdienas gaitās. Šī situācija kopumā norāda uz nepieciešamību izvērtēt esošā regulējuma pilnveidi, lai nodrošinātu skaidrākus, praktiski piemērojamus un efektīvākus drošības risinājumus skolēnu pārvadājumu jomā.

Nemot vērā minēto, Satiksmes ministrija plāno sagatavot grozījumus Ceļu satiksmes noteikumos, nosakot skaidru kārtību, kā jārikojas situācijās, kad skolēnu autobuss ir apstājies ar ieslēgtiem brīdinājuma signāliem un notiek bērnu iekāpšana vai izkāpšana. Šo izmaiņu mērķis ir ieviest visiem satiksmes dalībniekiem vienkārši saprotamus noteikumus, tādējādi mazinot neskaidrības un uzlabojot drošību uz ceļa.

Vienlaikus nepieciešams pārskatīt Ceļu satiksmes noteikumu 36. punktu, ņemot vērā VAS "Ceļu satiksmes drošības direkcija" (CSDD) viedokli, lai precizētu un nostiprinātu vienotas prasības attiecībā uz skolēnu pārvadājumu transportlīdzekļu apzīmēšanu un to izmantošanas kārtību. Tas ļautu nodrošināt vienotu izpratni un konsekventu piemērošanu praksē.

Svarīgi ir arī tehniskie risinājumi, tāpēc skolēnu autobusus plānots izvērtēt iespēju ieviest arī obligātu oranžo bākuguni, kas skaidri parādītu citiem vadītājiem, ka notiek bērnu iekāpšana vai izkāpšana, kas palīdzētu savlaicīgi pamanīt situāciju un izvairīties no bīstamiem gadījumiem.

Svarīgas ir arī autovadītāju zināšanas un izpratne par rīcību šādās situācijās, tāpēc nepieciešams izvērtēt iespējas profesionālajās apmācībās iekļaut atsevišķu tēmu par skolēnu pārvadājumu drošību, lai transportlīdzekļu vadītāji labāk zinātu savus pienākumus, kā arī būtiska ir sabiedrības informēšana, jo drošība uz ceļa ir atkarīga ne tikai no ceļu satiksmes noteikumiem, bet arī no cilvēku uzvedības, tāpēc gan valsts, gan pašvaldību līmenī jāīsteno informatīvas kampaņas gan bērniem, gan autovadītājiem. Kopumā šie pasākumi palīdzētu samazināt riskus un uzlabot bērnu drošību satiksmē, ieviešot skaidrākas un vieglāk saprotamas prasības visiem ceļu satiksmes dalībniekiem.

Būtiskākais, kas jāņem vērā, sagatavojot iepirkuma dokumentāciju

01

Izvērtējiet, kādas ir vajadzības

Piemēram, maršrutu izvērtējums, pārvadājumu modelis

02

Nosakiet drošības pamatprasības transportlīdzeklim

Piemēram, obligātais drošības minums - atbilstoša kategorija, tehniskā apskate, sēdvietas katram bērnam, drošības aprīkojums

03

Nosakiet kvalitātes kritērijus - īpaša uzmanība bērnu drošībai

Piemēram, bērnu vecums un uzraudzība, pirmsskolas vecuma bērni, jāizvērtē pavadoņa nepieciešamību, ja jaunāki skolēni, jāizvērtē drošas iekāpšanas/izkāpšanas organizēšanu, kā arī maršrutu garums, sarežģītība

04

Pārbaudiet iepirkuma dokumentāciju!